

Finansutskottets betänkande 2019/20:FiU30

Årsredovisning för staten 2019

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen och redogörelsen till handlingarna.

Utskottet har tagit del av årsredovisningen för staten 2019. Årsredovisningen för staten är ett viktigt komplement till budgetpropositionen och ger riksdagen en möjlighet att följa upp och kontrollera de beslut som riksdagen fattat om statens budget.

Utskottet konstaterar att regeringen anger att årsredovisningen upprättats i enlighet med bestämmelserna i budgetlagen och enligt god redovisningssed. Regeringen bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av det ekonomiska resultatet och ställningen samt förvaltningen av statens tillgångar.

Av Riksrevisionens redogörelse för granskningen av Årsredovisning för staten 2019 framgår inget ytterligare.

Behandlade förslag

Skrivelse 2019/20:101 Årsredovisning för staten 2019.

Redogörelse 2019/20:RR4 Riksrevisionens redogörelse för granskning av Årsredovisning för staten 2019.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund.....	4
Skrivelsens huvudsakliga innehåll.....	5
Utskottets överväganden.....	7
Årsredovisning för staten 2019.....	7
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	24
Skrivelse 2019/20:101.....	24
Redogörelse 2019/20:RR4.....	24
<i>Tabeller</i>	
Tabell 1 Den offentliga sektorns finansiella sparande.....	8
Tabell 2 Finansiellt sparande i offentlig sektor samt indikatorer för avstämning mot målet för den offentliga sektorns finansiella sparande.....	8
Tabell 3 Budgetmarginalens användning.....	9
Tabell 4 Utfallet för statens budget 2019.....	11
Tabell 5 Utgifter som skiljer sig mer än 1 miljard kronor från statens budget.....	13
Tabell 6 Förklarande faktorer till skillnader mellan utfall och budget för 2019.....	14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Årsredovisning för staten 2019

Riksdagen lägger skrivelse 2019/20:101 och redogörelse 2019/20:RR4 till handlingarna.

Stockholm den 11 juni 2020

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Elisabeth Svantesson (M), Oscar Sjöstedt (SD), Emil Källström (C), Ulla Andersson (V), Charlotte Quensel (SD), Karolina Skog (MP), Sofia Westergren (M), Josefin Malmqvist (M), Teres Lindberg (S), Gulan Avcı (L), Sultan Kayhan (S), Ida Drougge (M), Anna Vikström (S), Magnus Persson (SD) och Fredrik Stenberg (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens skrivelse 2019/20:101 Årsredovisning för staten 2019 och redogörelse 2019/20:RR4 Riksrevisionens redogörelse för granskning av Årsredovisning för staten 2019. Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen eller redogörelsen. En förteckning över behandlade förslag finns i bilagan.

Bakgrund

Årsredovisningen för staten

Efter budgetperiodens slut lämnar regeringen en årsredovisning för staten till riksdagen (9 kap. 10 § regeringsformen). Enligt budgetlagen (2011:203) ska årsredovisningen lämnas till riksdagen senast den 15 april året efter budgetåret (10 kap. 5 §). Den lämnas till riksdagen genom en årlig skrivelse. Årsredovisningen för staten är ett viktigt komplement till budgetpropositionen och ger riksdagen möjlighet att följa upp och kontrollera riksdagens beslut om statens budget.

Årsredovisningens innehåll

Årsredovisningen för staten ska ha ett sådant innehåll att den ansluter till riksdagens beslut om statens budget (prop. 2010/11:40 s. 111). I budgetlagen finns bestämmelser om årsredovisningens innehåll (10 kap. 6 §).

Årsredovisningen ska innehålla en uppföljning av de budgetpolitiska mål som riksdagen har beslutat om.

En redovisning ska lämnas av utfallet på de olika inkomstitlarna och anslagen jämfört med budgeterade belopp. Regeringen ska förklara väsentliga skillnader mellan budgeterade belopp och utfallet. Årsredovisningen ska även avspegla de övriga ekonomiska beslut som riksdagen fattat, t.ex. bemyndiganden att beställa varor och tjänster samt att besluta om bidrag, ersättningar och lån som medför utgifter under kommande år. Dessa delar av årsredovisningen ger viktig information om hur riksdagens beslut om statens budget har genomförts.

Vidare ska årsredovisningen innehålla en resultaträkning, en balansräkning och en finansieringsanalys. Budgetlagen innehåller detaljerade bestämmelser om uppställningsformer m.m. (10 kap. 7–10 §§). Resultat- och balansräkningen är viktiga komplement till redovisningen av utfallet på inkomstitlar och anslag m.m.

Riksdagen ska också i årsredovisningen få en redovisning av statsskuldens utveckling och information om förväntade förluster och väsentliga risker när det gäller statens garantier och utlåning.

Årsredovisningen ska även innehålla en samlad redovisning av vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av Riksrevisionens iakttagelser samt en redovisning av EU-räkenskaperna och ett uttalande av regeringen om huruvida EU-räkenskaperna är rättvisande och om det finns en betryggande intern styrning och kontroll av EU-medel.

Årsredovisningens underlag

Årsredovisningen för staten bygger huvudsakligen på underlag som Ekonomistyrningsverket (ESV) och Riksgäldskontoret har lämnat. ESV:s underlag omfattar utfallet för statens budget inklusive finansiella befogenheter i form av beställningsbemyndiganden, garantier etc. Vidare omfattar det resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys, statsskuldens utveckling samt redovisning av avgifter till och bidrag från EU. Riksgäldskontorets underlag omfattar redovisning och riskanalys av statliga garantier och utlåning. I övrigt tas redovisningen fram eller kompletteras inom Regeringskansliet.

Kvaliteten i årsredovisningen för staten granskas genom Riksrevisionens årliga revision av myndigheterna och deras årsredovisningar, som ligger till grund för resultat- och balansräkningarna, finansieringsanalysen samt utfallet för statens budget. Därutöver intygar myndighetsledningarna att respektive myndighets årsredovisning ger en rättvisande bild. En kvalitetskontroll görs även genom etablerade kvalitetssäkringsrutiner i samband med ESV:s konsolideringsarbete och genom Regeringskansliets beredning av skrivelsen.

Riksrevisionens granskning

Enligt 3 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. ska Riksrevisionen granska årsredovisningen för staten. Av 5 § samma lag framgår bl.a. att granskningen ska göras i enlighet med god redovisningssed och ha till syfte att bedöma om redovisningen och den underliggande redovisningen är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande. Granskningen ska efter varje räkenskapsår avslutas med en revisionsberättelse, som enligt tilläggsbestämmelse 9.17.6 riksdagsordningen får lämnas till riksdagen.

Efter granskningen av årsredovisningen och i samband med avlämnandet av revisionsberättelsen kan Riksrevisionen också lämna en revisionsrapport till regeringen med eventuella övriga iakttagelser som Riksrevisionen vill uppmärksamma regeringen på.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen lämnar regeringen en redogörelse för det ekonomiska utfallet i staten 2019. Redogörelsen omfattar följande delar:

- uppföljning av de budgetpolitiska målen
- utfallet för statens budget
- resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys
- utvecklingen av statsskulden
- redovisning och riskanalys av statliga garantier och utlåning
- nationellt intygande samt avgifter till och bidrag från EU.

I skrivelsen redovisas även de myndigheter som i revisionen för 2019 fått en revisionsberättelse med reservation från Riksrevisionen samt skälen för detta. Där lämnas också en sammanställning av Riksrevisionens granskningsrapporter från effektivitetsrevisionen under året.

Utskottets överväganden

Årsredovisning för staten 2019

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelse 2019/20:101 Årsredovisning för staten och redogörelse 2019/20:RR4 Riksrevisionens redogörelse för granskning av Årsredovisning för staten 2019 till handlingarna.

Skrivelsen

I skrivelsen anger regeringen att årsredovisningen för staten 2019 har upprättats i enlighet med bestämmelserna i budgetlagen (2011:203) och enligt god redovisningssed. Regeringen bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av det ekonomiska resultatet och ställningen samt förvaltningen av statens tillgångar.

Uppföljning av de budgetpolitiska målen

De budgetpolitiska mål som följs upp i årsredovisningen för staten är dels målet för den offentliga sektorns finansiella sparande (överskottsmålet), dels utgiftstaket, som båda har fastställts av riksdagen.

Den offentliga sektorns finansiella sparande

Målet för den offentliga sektorns finansiella sparande (överskottsmålet) har fr.o.m. 2019 sänkts från 1 procent till en tredjedels procent av BNP i genomsnitt över en konjunkturcykel. Målet följs upp enligt de metoder som anges i skrivelsen Ramverket för finanspolitiken (skr. 2017/18:207). För att i efterhand avgöra om det finansiella sparandet i den offentliga sektorn varit i linje med målet använder regeringen som en indikator ett genomsnitt för det finansiella sparandet under de åtta senaste åren, vilket för den aktuella perioden omfattar 2012–2019. För att beakta vilken påverkan konjunkturläget har på den offentliga sektorns finansiella sparande använder regeringen även det strukturella sparandet som en indikator på hur målet uppfylls. Det strukturella sparandet syftar till att visa hur stort det finansiella sparandet i den offentliga sektorn skulle vara om inkomsterna och utgifterna inte påverkades av konjunkturläget eller engångseffekter.

Den offentliga sektorn inkluderar staten, ålderspensionssystemet och kommunsektorn. Den offentliga sektorn redovisade 2019 ett finansiellt sparande (inkomster - utgifter) som uppgick till ca 18 miljarder kronor eller 0,4 procent av BNP. I prognosen i den budget som riksdagen beslutade om beräknades ett överskott på 45 miljarder kronor eller 0,9 procent av BNP. Det finansiella sparandet blev således 26 miljarder kronor lägre än beräknat.

Sammantaget överensstämde inkomsterna väl med prognosen. Dock överskattades inkomsterna från framför allt kapitalbeskattningen. Samtidigt underskattades inkomsterna från räntor och utdelningar samt transfereringar från övriga sektorer. Utfallet av utgifterna blev högre än beräknat. Utgifter för såväl konsumtion som investeringar underskattades i både staten och kommunsektorn. I förhållande till 2018 halverades det finansiella sparandet 2019. Uppgifterna redovisas i tabell 1.

Tabell 1 Den offentliga sektorns finansiella sparande

Miljarder kronor

	Beslutad budget för 2019	Utfall 2019	Skillnad mot budget 2019	Utfall 2018
Totala inkomster	2 442	2 443	1	2 388
Totala utgifter	2 397	2 425	28	2 353
Finansiellt sparande	45	18	-26	36
<i>procent av BNP</i>	0,9	0,4	-0,5	0,7
Stat	70	60	-9	62
Ålderspensionssystem	5	6	2	7
Kommunsektor	-29	-48	-19	-33

Källa: Årsredovisning för staten 2019.

Såväl det finansiella som det strukturella sparandet förstärktes mellan 2012 och 2019 (se tabell 2). Förstärkningen av det finansiella sparandet under denna tidsperiod kan huvudsakligen hänföras till sparandet i staten, som ökade från -1,1 procent till +1,2 procent av BNP. Kommunsektorns sparande försvagades däremot med 0,8 procent av BNP under samma period. Det genomsnittliga finansiella sparandet under perioden 2012–2019 (bakåtblickande åttaårssnitt) uppgick till -0,1 procent av BNP.

Tabell 2 Finansiellt sparande i offentlig sektor samt indikatorer för avstämning mot målet för den offentliga sektorns finansiella sparande

Procent av BNP

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Finansiellt sparande	-1,0	-1,4	-1,5	0,0	1,0	1,4	0,7	0,4
Bakåtblickande åttaårssnitt	0,9	0,5	0,0	-0,4	-0,5	-0,2	-0,1	-0,1
Strukturellt sparande	0,3	-0,6	-0,7	-0,4	0,3	0,5	0,0	0,4

Källa: Årsredovisning för staten 2019.

Regeringen gör i skrivelsen en samlad bedömning av uppföljningen av målet för det finansiella sparandet. Det bakåtblickande genomsnittet av det finansiella sparandet för 2012–2019 låg under både den nuvarande och tidigare målnivån. Sparandet steg dock gradvis under perioden. Det strukturella sparandet förstärktes mellan 2018 och 2019 och låg i nivå med överskottsmålet. Regeringen anser att finanspolitikens inriktning för 2019 låg i linje med överskottsmålet.

Utgiftstaket för 2019

Utgiftstaket infördes 1997 och fastställda utgiftstak har aldrig överskridits. Utgiftstaket kan användas som ett verktyg för att uppnå överskottsmålet och långsiktigt hållbara offentliga finanser. Utgångspunkten är att de nivåer på utgiftstaket som riksdagen har beslutat om inte ska ändras till följd av andra orsaker än s.k. tekniska justeringar eller till följd av en väl motiverad ändrad inriktning på finanspolitiken.

Utgiftstakets ursprungliga nivå för 2019 fastställdes av riksdagen i december 2016 till 1 392 miljarder kronor. Därefter har utgiftstakets nivå justerats av tekniska skäl. Sammantaget har utgiftstakets nivå för 2019 höjts med 10 miljarder kronor till följd av tekniska justeringar. Flera av dessa tekniska justeringar hänför sig till budgetförändringar som lett till justeringar av statsbidragen till kommuner och regioner.

Utöver de tekniska justeringarna har utgiftstakets nivå 2019 även ändrats av finanspolitiskt motiverade skäl med anledning av den förändring av finanspolitikens inriktning som riksdagen angav när den beslutade om statens budget för 2019 (bet. 2018/19:FiU1, rskr. 2018/19:62). Den finanspolitiskt motiverade justeringen innebar en sänkning av utgiftstakets nivå för 2019 med 51 miljarder kronor.

De takbegränsade utgifterna är summan av utgifterna inom utgiftsområdena 1–25 och 27 samt utgifterna i ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. De utgörs av faktiskt förbrukade anslagsmedel. Enligt utfallet för statens budget 2019 uppgick de takbegränsade utgifterna till 1 308,3 miljarder kronor. Därmed underskreds utgiftstaket med en marginal på 42,7 miljarder kronor.

Utrymmet mellan utgiftstaket och de faktiskt beräknade takbegränsade utgifterna kallas budgetmarginalen. När riksdagen fastställde utgiftstakets nivå för 2019 uppgick budgetmarginalen till 94,2 miljarder kronor. Det betyder att budgetmarginalen har blivit 51,5 miljarder kronor mindre sedan utgiftstaket för 2019 fastställdes (se tabell 3).

Tabell 3 Budgetmarginalens användning

Miljarder kronor

	2019
Budgeringsmarginal när utgiftstakets nivå fastställdes¹	94,2
Reformer	-54,9
Reviderad pris- och löneomräkning	0,9
Övriga makroekonomiska förändringar	3,6
Volymförändringar	36,1
Övrigt	13,8
Finanspolitiskt motiverad sänkning av utgiftstakets nivå	-51
Total förändring av budgeringsmarginalen	-51,5
Budgeringsmarginal i utfallet för 2019	42,7

¹ Prop. 2016/17:1, bet. 2016/17:FiU1, rskr. 2016/17:49.

Källa: Årsredovisning för staten 2019.

Sammantaget har 54,9 miljarder kronor av budgetmarginalen använts för de reformer som regeringen föreslagit och riksdagen beslutat om sedan utgiftstaket fastställdes. Beloppet avser reformer på budgetens utgiftssida och är en nettoeffekt, där beslut om finansiering genom minskade utgifter ingår. I budgetpropositionen för 2019 föreslog regeringen bl.a. förstärkningar av resurserna till Polismyndigheten och försvaret, ett flertal åtgärder inom hälso- och sjukvårdsområdet, en höjning av barnbidraget samt en utökning av antalet utbildningsplatser och möjlighet till studiemedel för dessa.

Reviderade bedömningar av de makroekonomiska förutsättningarna har medfört att budgetmarginalen blivit 3,6 miljarder kronor större. Det beror i huvudsak på att utgifterna i ålderspensionssystemet blivit lägre till följd av att bedömningen av inkomstindex för 2019 successivt har reviderats ned sedan bedömningen i budgetpropositionen för 2017 som låg till grund för utgiftsberäkningen när utgiftstaket fastställdes.

Reviderade bedömningar av volymerna i de olika statliga transfereringssystemen har medfört att budgetmarginalen blivit 36,1 miljarder kronor större. Antalet personer i systemet för sjuk- och rehabiliteringspenning har i prognoserna för 2019 successivt bedömts vara mindre. Även inom sjuk- och aktivitetstersättning var antalet ersättningstagare färre 2019 än vad som bedömdes vid framtagandet av budgetpropositionen för 2017. Vidare har antalet personer med assistansersättning och antalet deltagare i etableringsinsatser successivt bedömts vara färre för 2019 än enligt bedömningen i budgetpropositionen 2017. Även det genomsnittliga antalet nyanlända som kommunerna får schablonersättning för var mindre i utfallet för 2019 än vad som bedömdes för 2019 i de föregående beräkningarna.

Förändringar till följd av övriga faktorer, t.ex. nya prognosmetoder eller ny information, har sammantaget medfört att budgeteringsmarginalen blivit 13,8 miljarder kronor större.

Utfallet för statens budget 2019

I skrivelsen redovisas utfallet för statens budget och övriga finansiella befogenheter som regeringen har fått av riksdagen. Redovisningen av budgeten avser inkomster, utgifter och saldot i statens budget. Redovisningen av utgifter görs dels i sammandrag, dels per utgiftsområde. I skrivelsen redovisas även den realekonomiska fördelningen av anslagens utfall. Det ger en kompletterande bild av hur anslagen i statens budget använts.

Saldot i statens budget 2019

I inkomster i statens budget ingår de kassamässiga skatteinkomsterna och övriga inkomster. Utgifterna i statens budget är indelade i 27 utgiftsområden. Därutöver ingår även posterna Riksgäldskontorets nettoutlåning och Kassamässig korrigering på budgetens utgiftssida.

Anslagen i statens budget är ramanslag som både kan överskridas och sparas till kommande år. I statens budget budgeteras därför även förändringar

av anslagsbehållningar. Denna post är inte fördelad per anslag utan tas upp under posten Förändring av anslagsbehållningar.

Inkomsterna i statens budget beräknades uppgå till 1 084 miljarder kronor 2019. Utfallet blev 1 056 miljarder kronor, vilket är 28 miljarder kronor lägre än beräknat. Skatteinkomsterna för staten blev 22 miljarder kronor lägre än beräknat. Det beror på lägre skatt på arbete och att hushållen minskat sina placeringar på skattekonto samt att utbetalda skatter till kommuner, dvs. de förskott på den slutliga skatten som löpande betalas under inkomståret, är större än de beräknade kommunala skatterna. Övriga inkomster blev 6 miljarder kronor lägre än den budget som riksdagen beslutat för 2019. Det beror främst på att inga större försäljningar av statens egendom gjordes under 2019. Inkomsterna i statens budget specificeras i bilaga 1 till skrivelsen.

Utgifterna i statens budget uppgick till 944 miljarder kronor. Det är 79 miljarder kronor (7,7 procent) lägre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten och 85 miljarder kronor (8,3 procent) lägre än totalt anvisat. Utgifterna i statens budget specificeras i bilaga 2 till skrivelsen.

Saldot i statens budget blev 112 miljarder kronor 2019 och statens lånebehov minskade därmed med motsvarande belopp. I budgeten beräknades saldot till 61 miljarder kronor. Saldot blev därmed 51 miljarder kronor högre än beräknat (se tabell 4).

Tabell 4 Utfallet för statens budget 2019

Miljoner kronor

	Statens budget	Ändrings- budget	Utfall 2019	Skillnad mot statens budget
Totala inkomster	1 083 982		1 055 545	-28 437
Statens skatteinkomster	1 131 772		1 109 534	-22 238
Övriga inkomster	-47 790		-53 989	-6 199
Totala utgifter m.m.	1 022 551	6 099	943 598	-78 953
Utgiftsområden exkl. statsskuldräntor m.m.	1 005 057	6 099	990 706	-14 351
Statsskuldräntor m.m.	25 155		22 174	-2 981
Förändring av anslagsbehållningar	-11 289			11 289
Riksgäldskontorets nettoutlåning	3 628		-66 892	-70 521
Kassamässig korrigering	0		-2 389	-2 389
Budgetsaldo	61 431		111 946	50 516

Källa: Årsredovisning för staten 2019.

Utfall per utgiftsområde

Inom 7 av de 27 utgiftsområdena blev utgifterna mer än 1 miljard kronor lägre än vad som anvisades i statens budget (se tabell 5 nedan).

Utfallet för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg blev lägre för flera anslag inom utgiftsområdet. Bland annat blev kostnaderna för statlig assistansersättning och stimulansbidrag samt åtgärder inom

äldreområdet lägre än beräknat. Kostnaderna för läkemedel inom förmånerna blev dock högre än beräknat.

Utfallet för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering blev lägre än beräknat. Det beror bl.a. på att antalet nyanlända som beviljades uppehållstillstånd och togs emot i kommunerna blev lägre än beräknat och att utgifterna för ersättning för mottagandet av ensamkommande barn blev lägre än beräknat.

Inom utgiftsområde 15 Studiestöd blev utfallet lägre än vad som anvisades i budgeten, vilket framför allt beror på att utgifterna för prioriterat studiebidrag för dem som saknar slutbetyg från grundskola eller gymnasium blev lägre än beräknat.

För utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning blev utfallet lägre än anvisat i den ursprungliga budgeten. Det beror bl.a. på att medlen under anslag för bl.a. bidrag till lärarlöner och vuxenutbildning inte utnyttjades fullt ut.

Att utfallet för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik blev lägre än vad som anvisats beror främst på att investeringsstödet för anordnande av hyresbostäder och bostäder till studerande blev lägre än beräknat.

Utfallet för utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m. blev lägre än vad som anvisades i budgeten, vilket i första hand beror på högre inkomster än beräknat från överkurser vid emission.

Utfallet för utgiftsområde 27 Avgifter till Europiska unionen blev lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror främst på att EU under 2019 återbetalade ett överskott till Sverige för den avgift som baseras på bruttonationalinkomsten (BNI). Dessutom blev EU:s fastställda budget lägre än vad som antogs i budgeten. Även tullavgifterna blev lägre än beräknat.

Riksgäldskontorets nettoutlåning uppgick till -66 892 miljoner kronor, vilket är 70 521 miljoner lägre än vad som beräknades i statens budget. Det beror framför allt på att Riksbanken minskat valutareserven, vilket påverkade nettoutlåningen.

Tabell 5 Utgifter som skiljer sig mer än 1 miljard kronor från statens budget*Miljoner kronor*

Utgiftsområde	Skillnad mot statens budget
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	-1 685
13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	-1 025
15 Studiestöd	-1 916
16 Utbildning och universitetsforskning	-2 319
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	-1 690
26 Statskuldsränder m.m.	-2 981
27 Avgiften till Europeiska unionen	-3 231
Riksgäldskontorets nettoutlåning	-70 521
Kassamässig korrigering	-2 389
Övriga utgifter	8 804
Summa utgifter m.m. i statens budget	-78 953

Källa: Årsredovisning för staten 2019.

Sammantaget blev utgifterna i statens budget 79,0 miljarder kronor lägre än den budget som riksdagen ursprungligen fastställt. Skillnaden kan enligt regeringen förklaras av reviderade bedömningar dels av de makroekonomiska förutsättningarna, dels av antalet personer som tar emot ersättningar från olika transfereringssystem (volym). Vidare kan skillnaderna förklaras av nya beslut av riksdagen eller Riksbanken. Det finns även ytterligare förklaringsfaktorer, som redovisas i kategorin Övriga utgifter. Resultatet sammanfattas i tabell 6 nedan.

Av tabellen framgår att utgifterna blev 3,5 miljarder lägre än statens budget till följd av ändrade bedömningar av bl.a. antalet personer som tar emot ersättning från olika transfereringssystem, dvs. volym (framför allt inom utgiftsområdena 9 och 15).

Skillnader till följd av ändrade makroekonomiska förutsättningar medförde att utgifterna blev 0,5 miljarder kronor lägre än i statens budget.

Utgifterna för utgiftsområdena (exklusive utgiftsområde 26) blev 3,9 miljarder kronor högre än statens budget till följd av riksdagens beslut om högre anslagsnivåer efter förslag i propositionerna om ändringar i statens budget.

Av övriga orsaker blev utgifterna totalt 78,9 miljarder kronor lägre än i statens budget (varav 4,2 miljarder kronor lägre inom framför allt utgiftsområdena 14, 16, 20, 21, 23 och 27).

Tabell 6 Förklarande faktorer till skillnader mellan utfall och budget för 2019*Miljarder kronor*

	Totalt	Volym	Makro	Beslut	Övrigt
Utgiftsområden, exklusive räntor ¹	-3,2	-3,5	0,6	3,9	-4,2
Statsskuldsräntor m.m.	-2,9	0,0	-2,9	0,0	0,0
Riksgäldskontorets nettoutlåning ²	-72,9	0,0	1,8	0,0	-74,7
Budgetens utgifter m.m.	-79,0	-3,5	-0,5	3,9	-78,9

¹ Utgiftsområden som omfattas av det statliga utgiftstaket.² Riksgäldskontorets nettoutlåning och den kassamässiga korrigeringsposten.

Källa: Årsredovisning för staten 2019.

Regeringen redovisar i skrivelsen även utfallet per utgiftsområde. För varje utgiftsområde kommenteras först skillnader mellan den ursprungligen beslutade budgeten och utfallet. Därefter jämförs även utfallet 2019 med utfallet 2018. Förutom anslagsutfallet redovisas per utgiftsområde hur regeringen har utnyttjat beställningsbemyndiganden samt bemyndiganden om statlig utlåning, garantier, inomstatliga lån och övriga krediter. Av redovisningen framgår även hur bemyndiganden att lämna kapitaltillskott till bolag eller utvecklingsbanker har utnyttjats.

För varje utgiftsområde redovisas också Riksrevisionens iakttagelser i fråga om den årliga revisionen för de myndigheter som har fått en revisionsberättelse med reservation eller med upplysning. Riksrevisionen har granskat 220 myndigheters årsredovisningar för 2019, varav 9 myndigheter fått en revisionsberättelse med reservation. Av de granskade myndigheterna har två myndigheter fått en revisionsberättelse med upplysning.

En revisionsberättelse med reservation innebär att Riksrevisionen bedömer att årsredovisningen i alla väsentliga avseenden ger en rättvisande bild men att vissa brister har uppmärksammats i samband med revisionen. En revisionsberättelse med upplysning innebär att Riksrevisionen valt att lyfta fram särskilt viktigt information som lämnats i årsredovisningen eller som behövs för att förstå Riksrevisionens revision.

Även Riksrevisionens iakttagelser i fråga om effektivitetsrevisionen redovisas under varje utgiftsområde. En sammanställning av slutbehandlade effektivitetsrapporter finns i bilaga 4 till skrivelsen.

Beställningsbemyndiganden

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får beställa varor eller tjänster och besluta om bidrag, ersättning, lån eller liknande som medför utgifter under senare budgetår än det år som budgeten avser för det ändamål och med högst det belopp som riksdagen beslutat. De åtaganden som görs räknas inte som ekonomiska händelser och ska därför inte redovisas mot anslag. När ett bemyndigande utnyttjas ska detta redovisas mot det bemyndigandebelopp som riksdagen fattat beslut om. En redovisning av samtliga beställningsbemyndiganden 2019 och utestående åtaganden vid utgången av 2019 finns i bilaga 3 till skrivelsen.

Det totala bemyndigandebeloppet för 2019 var 519 969 miljoner kronor, och de utestående åtagandena uppgick den sista december till 431 895 miljoner kronor. De totala utestående åtagandena blev 88 074 miljoner lägre än det totala bemyndigandebeloppet.

De högsta bemyndigandebeloppen avsåg utgiftsområde 22 Kommunikationer, utgiftsområde 7 Internationellt bistånd och utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. Även de största skillnaderna mellan bemyndigandebelopp och utestående åtaganden fanns vid utgången av 2019 inom utgiftsområde 22, 7 och 6.

Resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen för staten upprättas enligt bestämmelserna i 10 kap. budgetlagen (2011:203) och grundas på de statliga myndigheternas årsredovisningar, som upprättas enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Årsredovisningen för staten är en konsolidering av myndigheternas årsredovisningar, vilket innebär att balans- och resultaträkningarna slås samman efter det att interna mellanhavanden i form av fordringar, skulder, intäkter och kostnader mellan myndigheterna eliminerats. Finansanalysen upprättas därefter med den konsoliderade resultat- och balansräkningen som underlag. De organisationer som ingår i den konsoliderade resultat- och balansräkningen och finansieringsanalysen framgår av bilaga 6 till skrivelsen.

De konsoliderade resultat- och balansräkningarna och finansieringsanalysen är uppställda enligt reglerna i 10 kap. 9 och 10 §§ budgetlagen och de mer detaljerade reglerna i 13–15 §§ förordningen (2011:231) om underlag för årsredovisning för staten.

Resultat- och balansräkningen samt finansieringsanalysen omfattar statens samtliga intäkter och kostnader, tillgångar, kapital och skulder samt betalningar som påverkar statens nettouplåning.

Resultaträkning

I resultaträkningen redovisas de totala konsoliderade intäkterna och kostnaderna för de myndigheter som ingår i årsredovisningen.

Resultaträkningen för 2019 visar ett överskott på 116 miljarder kronor, vilket är ca 9 miljarder kronor högre än 2018 (107 miljarder kronor). Skatteintäkterna ökade under 2019 med 23 miljarder kronor jämfört med 2018. Skatteintäkterna uppgick till 1 387 miljarder kronor, vilket motsvarar 91 procent av statens totala intäkter under året. Av statens kostnader under året var 79 procent transfereringskostnader, till i första hand hushållen. Transfereringskostnaderna ökade med 31 miljarder kronor mellan 2018 och 2019. Kostnaderna för statens egen verksamhet ökade under 2019 med 6 miljarder kronor jämfört med 2018 och utgjorde 20 procent av statens totala kostnader. Av årets kostnader var en procent övriga finansiella kostnader.

Balansräkningen

I balansräkningen redovisas värdet av statens samtliga tillgångar, skulder och kapital den 31 december 2019. Statens nettoförmögenhet är skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas bokförda värde. Statsskulden svarar för den övervägande delen av skulderna.

Vid utgången av 2019 var nettoförmögenheten 80 miljarder kronor. Det är en ökning med knappt 98 miljarder kronor jämfört med 2018 då nettoförmögenheten var -18 miljarder kronor. Nettoförmögenheten har därmed övergått från att vara negativ till att vara positiv. Förändringen av nettoförmögenheten förklaras främst av 2019 års överskott i resultaträkningen om 116 miljarder kronor.

Finansieringsanalysen

Finansieringsanalysen visar statens betalningar fördelade på statens verksamhet, investeringar, utlåning och finansiella aktiviteter. Den visar även förändringen av statens nettoupplåning under redovisningsperioden.

Statens verksamhet (intäkter, transfereringar och statens egen verksamhet) gav enligt finansieringsanalysen ett positivt kassaflöde och uppgick till 165 miljarder kronor, 1 miljard kronor lägre än föregående år. Investeringsverksamheten gav ett negativt kassaflöde med 68 miljarder kronor, jämfört med 51 miljarder kronor 2018. Statens nyupplåning uppgick till 23 miljarder kronor, varav studielån i form av annuitetslån stod för huvuddelen. Nettobetalningar från finansiella aktiviteter gav ett negativt kassaflöde med 12 miljarder kronor, vilket i det närmaste är oförändrat jämfört med föregående år. Statens nettoupplåning har minskat med 58 miljarder kronor, vilket innebär att staten gjorde en nettominskning av sina lån.

Utvecklingen av statsskulden och statsskuldens kostnader

Utvecklingen av statsskulden

Den konsoliderade statsskulden minskade från 1 197 miljarder kronor 2018 till 1 054 miljarder kronor 2019, dvs. med 143 miljarder kronor. Huvudorsaken till att statsskulden minskade var budgetöverskottet.

Det lagfästa målet för statsskuld förvaltningen är att långsiktigt minimera kostnaderna för statsskulden utan att ta för stora risker. Förvaltningen ska ske inom ramen för de krav som penningpolitiken fastställer enligt budgetlagen. Det övergripande målet för statsskuld förvaltningen konkretiseras genom de riktlinjer som regeringen årligen fastställer för förvaltningen av statsskulden efter förslag från Riksgäldskontoret. Inom ramen för riktlinjerna fattar Riksgäldskontoret beslut om förvaltning och upplåning.

Riktlinjerna styr hur statsskulden ska fördelas mellan de tre skuldslagen nominell skuld i kronor, real skuld i kronor och valutaskuld. Av riktlinjerna framgår också vilken löptid de olika delarna av skulden ska styras mot. Löptiden baseras på en avvägning mellan kostnad och risk.

I riktlinjerna för 2019 slogs löptiden av den nominella och den reala skulden ihop. Som en konsekvens av sammanslagningen ändrades löptiden i skulder i svenska kronor till mellan 4 och 6,5 år. Styrningen av valutaskuldens löptid och styrningen av statsskuldens sammansättning var oförändrad i jämförelse med 2018. Realskuldens andel av den totala skulden var 2019 i genomsnitt 24 procent av den totala skulden. Riktvärdet på 20 procent är långsiktigt. Den genomsnittliga löptiden för valutaskulden var 0,15 år under 2019 (riktvärdet var 0–1 år). Statsskuldens exponering i utländsk valuta ska minska med upp till 30 miljarder per år enligt riktlinjerna. Under 2019 minskade exponeringen med 31 miljarder kronor, exklusive växelkursförändringar.

Regeringen lämnar vartannat år en skrivelse till riksdagen som innehåller en utvärdering av statens upplåning och skuldförvaltning. Utvärderingen görs över rullande femårsperioder. En utvärdering av statens upplåning och skuldförvaltning för perioden 2015–2019 lämnades i april 2020 (skr. 2019/20:104).

Statsskuldens kostnader

Utgifterna på anslaget 1:1 Räntor på statsskulden inom utgiftsområde 26 Statsskuld räntor m.m. uppgick till 22,1 miljarder kronor 2019. Jämfört med 2018 ökade ränteutgifterna med 8,5 miljarder kronor. Beloppen i statens budget redovisas enligt utgiftsmässiga principer och är ett netto av inkomster och utgifter i upplåningsverksamheten. Den utgiftsmässiga redovisningen är dock bristfällig när det gäller att beskriva statsskuldens kostnader. Exempelvis har valet av upplåningsteknik stor påverkan på anslagsbelastningen ett visst år. Resultaträkningen för staten ger därför en bättre bild av hur räntekostnaderna utvecklas över tiden. Enligt resultaträkningen för 2019 uppgick nettokostnaderna för statsskulden (räntor, över- och underkurser, valutakursförändringar m.m.) till 13,6 miljarder kronor, vilket är en minskning med 6,3 miljarder kronor jämfört med 2018. Den främsta orsaken till att nettokostnaderna för statsskulden minskade 2019 var att utfallet på orealiserade valutakursförändringar förbättrades jämfört med 2018.

Statliga garantier och utlåning

Generella regler för hanteringen av statliga lån och garantier finns i budgetlagen. Förordningen (2011:211) om utlåning och garantier innehåller mer detaljerade bestämmelser om garantigivning och utlåning med kreditrisk.

Regeringen får enligt budgetlagen besluta om utlåning samt ställa ut kreditgarantier och göra liknande åtaganden för det ändamål och med högst det belopp som riksdagen bestämmer. Regelverket föreskriver bl.a. att en avgift ska tas ut som motsvarar statens förväntade kostnad för åtagandet, om inte riksdagen beslutar något annat. Förväntade kostnader för lån och garantier består av de förväntade förluster och administrativa kostnader som är förknippade med åtagandet. Garanti- och utlåningsverksamheten förväntas därmed vara självfinansierad på lång sikt. Dessa principer för utlåning och

garantigivning kallas för den statliga garanti- och utlåningsmodellen (garantimodellen).

Statliga garantier

Det finns fem olika typer av garantier: insättningsgarantin, investeringsskyddet, kreditgarantier, garantier om tillförsel av kapital och pensionsgarantier. De flesta garantierna hanteras inom garantimodellen enligt ovan. Exempel på stora garantiåtaganden som omfattas av garantimodellen är exportkreditgarantier och kreditgarantier för infrastrukturprojekt. Det finns också garantier som regleras i särskilda lagar eller som på annan grund har andra villkor än de som anges i budgetlagen. Avgifterna för sådana garantier är vanligen angivna direkt i lag och kan fastställas på andra grunder än att de ska täcka de förväntade kostnaderna. Insättningsgarantin och investeringsskyddet är exempel på garantier som hanteras i särskild ordning. De garantiåtaganden som inte har prissatts enligt garantimodellen och för vilka det inte gjorts några avsättningar för garantiförluster redovisas som garantiförbindelser.

Statens garantiportfölj minskade med ca 641 miljarder kronor under 2019 och uppgick vid årsskiftet till 2 017 miljarder kronor, jämfört med 2 658 miljarder kronor 2018. Näst efter insättningsgarantin (1 631 miljarder kronor per 31 december 2019) utgjordes de största åtagandena av kreditgarantier (224 miljarder kronor) och garantier om tillförsel av kapital (154 miljarder kronor). Pensionsgarantierna uppgick till närmare 8 miljarder kronor. Investeringsskyddet ingår inte i beloppet för statens garantiportfölj eftersom åtagandet inte kan beloppsbestämmas. Garantierna hanteras av fyra myndigheter: Boverket, Exportkreditnämnden (EKN), Riksgäldskontoret samt Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete (Sida).

De åtaganden som redovisades som garantiförbindelser uppgick vid årsskiftet 2019/20 till närmare 5,4 miljarder kronor.

Garantiverksamheten påverkar i flera fall statens lånebehov och därmed statsskulden. Det kan exempelvis vara betalningar av garantiavgifter, skadeutbetalningar och återvinningar. Under 2019 inkom avgifter för garantiförluster samt övriga avgifter motsvarande 2,8 miljarder kronor, varav huvuddelen var avgifter för insättningsgarantin och exportkreditgarantierna. Från tidigare utbetalningar vid infrianden återvanns 0,7 miljarder kronor. Skadeutbetalningar för infriade garantier var 1,9 miljarder kronor. I huvudsak svarade exportkreditgarantier för infriande vid skadeutbetalningar och återvinningar.

Statlig utlåning med kreditrisk

Riksdagen och regeringen beslutar om all statlig utlåning, antingen genom särskilda beslut för ett enskilt lån eller genom lagar och förordningar om låneprogram, t.ex. studielån. Ett lån med kreditrisk innebär samma kreditrisk för staten som en kreditgaranti. Skillnaden är att finansieringen av lånet sköts av staten och vid garantier av en bank eller ett annat kreditinstitut. Merparten av statens utlåning finansieras via upplåning genom Riksgäldskontoret.

Statens utlåning till privatpersoner, företag och projekt, dvs. lån med kreditrisk, uppgick den 31 december 2019 till 239 miljarder kronor före reservering, vilket är en ökning med 7 miljarder kronor jämfört med föregående år. Av dessa finansierades 235 miljarder kronor via upplåning i Riksgäldskontoret och resterande 4 miljarder kronor via anslag.

Den dominerande posten var studielån från Centrala studiestödsnämnden (CSN) på 230 miljarder kronor, vilket motsvarade 96 procent av statens utlåning med kreditrisk. CSN hade också beviljat hemutrustningslån till utländska medborgare bosatta i Sverige, främst flyktingar, om 1,3 miljarder kronor samt körkortslån om 76 miljoner kronor.

Riksgäldskontorets utlåning på 6,2 miljarder kronor går främst till olika infrastrukturprojekt och till flygindustrin. Övriga myndigheter hade en utlåning som tillsammans uppgick till ca 1 miljard kronor inom bistånd samt till småföretagare, jordbrukare, fiskare m.fl.

Analys av väsentliga risker i statens utlåning och utställda garantier

Riksgäldskontoret gör årligen, i samverkan med EKN, CSN, Sida, Boverket och övriga berörda myndigheter, en samlad riskanalys av statens garanti- och utlåningsportfölj (förordningen [2007:1447] med instruktion för Riksgäldskontoret). Analysen är inriktad på risken för stora oväntade förluster och omfattar dels den s.k. ordinarie portföljen med garantier och lån till företag och privatpersoner, dels insättningsgarantin. I analysen för 2019 bedöms risken för stora förluster sammantaget som låg för den ordinarie portföljen och måttlig för insättningsgarantin.

Nationellt intygande samt avgifter till och bidrag från EU

Regeringens nationella intygande om EU-medel

Genom medlemskapet i EU hanterar svenska myndigheter olika slags medel från och till EU:s budget. Regeringens nationella intygande för 2019 i fråga om EU-medel omfattar EU-medel hänförliga till den fleråriga budgetramen 2014–2020, den s.k. programperioden. Intygandet för 2019 gäller den svenska förvaltningen av EU-medel från följande åtta fonder:

- Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ)
- Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutvecklingen (Ejflu)
- Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf)
- Europeiska socialfonden (ESF)
- Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF)
- Asyl-, migrations- och integrationsfonden (Amif)
- Fonden för inre säkerhet (ISF)
- Fonden för europeiskt bistånd för dem som har det sämst ställt (Fead)

Intygandet innehåller en årlig räkenskapsammanställning över medel mottagna från EU:s budget samt en redogörelse för hur dessa medel har fördelats på olika åtgärder. Med EU-medel avses i detta sammanhang de medel

som förvaltas inom ramen för delad förvaltning mellan medlemsstaten Sverige och EU-kommissionen.

Regeringens intygande överlämnas till riksdagen med kopia till EU-kommissionen och Europeiska revisionsrätten. Det syftar till att öka riksdagens insyn i hur Sverige fullgör sitt förvaltningsansvar och hur tilldelade EU-medel används. Samtidigt medför intygandet krav på den interna styrningen och kontrollen hos de myndigheter som ansvarar för att förvalta medlen. Regeringens övergripande ambition är att säkerställa ett effektivt förvaltnings- och kontrollsystem för EU-medlen för att med rimlig säkerhet garantera de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet.

Regeringens intygande grundar sig på ansvariga myndigheters intyganden och bedömningar när det gäller hanteringen av EU-medel, ESV:s revisionsutlåtanden och Riksrevisionens uttalanden från granskningen av myndigheternas räkenskaper och deras interna styrning och kontroll. Regeringen noterar att samtliga myndigheter som förvaltar EU-medel har rapporterat att de har korrekta räkenskaper.

För Svenska ESF-rådet lämnade Riksrevisionen en revisionsberättelse med reservation. ESV fann vid sin granskning av ESF att det förvaltnings- och kontrollsystem som inrättats i huvudsak fungerar tillfredsställande, utom när det gäller projekt som blivit upphandlade och tillkommit på initiativ av Svenska ESF-rådet. ESV anser att reservationens inverkan är begränsad eftersom det handlar om förhållandevis begränsade belopp och de oriktiga utgifterna har dragits bort från räkenskaperna. Det fel som gett upphov till Riksrevisionens reservation i fråga om ESF-rådets årsredovisning gäller bemyndiganderamar och har inte påverkat den totala finansiella sammanställningen.

ESV har vidare konstaterat att Jordbruksverkets förvaltnings- och kontrollsystem inte fungerar tillfredsställande när det gäller programmet lokalt ledd utveckling, som finansieras via Eruf och ESF, samt havs- och fiskeriprogrammet. Jordbruksverkets betydande försening med att fatta beslut om återkrav för areal- och djurbaserade jordbruksstöd innebär en risk för överskattning av saldona vid årets slut. Regeringen anser att bristerna är av allvarlig karaktär och fäster stor vikt vid att de åtgärdas. Jordbruksverket har gjort en uppskattning av beloppet som inte har kunnat återkrävas och funnit att det rör sig om mindre än 1 procent av totalt utbetalt belopp 2015–2019. Regeringen bedömer att uppskattningen är rimlig och att beloppet som andel av de totala utgifterna inte är så pass stort att det påverkar slutsatsen att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Regeringen bedömer att fanns brister i den interna styrningen och kontrollen i vissa delar av EU-medelshanteringen under 2019. Orsaken är att myndighetsledningarna vid Jordbruksverket och Svenska ESF-rådet har bedömt (och ESV har bekräftat) att det funnits brister i den interna styrningen och kontrollen av myndigheternas EU-medelshantering. Regeringen noterar att övriga myndigheter som förvaltar EU-medel bedömt att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Regeringen lämnar följande intygande baserat på en samlad bedömning

- Rättvisande räkenskaper: Sammanställningen av EU-räkenskaperna, omfattande resultat- och balansräkning samt kassamässig redovisning, har upprättats enligt god revisionsbedömning. Regeringen bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.
- Betyggande intern styrning och kontroll: Det finns ett ramverk för staten som syftar till att säkerställa en betryggande intern styrning och kontroll av EU-medel. Regeringen bedömer att det fanns brister i den interna styrningen och kontrollen av vissa delar av EU-medelshanteringen under 2019.

Avgifter till och bidrag från EU

EU:s budget upprättas med stöd av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. EU-budgetens utgifter och inkomster ska balanseras och det är budgetens utgifter som styr behovet av inkomster. Inkomsterna utgörs huvudsakligen av egna medel i form av avgifter från medlemsstaterna.

Sveriges avgift till EU redovisas inom utgiftsområde 27 Avgifter till Europeiska unionen. Sveriges avgift till EU uppgick 2019 till 37 683 miljoner kronor. Avgiften blev därmed 3 231 miljoner kronor (7,9 procent) lägre än vad riksdagen hade anvisat i statens budget.

Jämfört med 2018 ökade Sveriges avgift till EU 2019 med 2 723 miljoner kronor (7,8 procent). Skillnaden beror delvis på den betalning som EU gjorde till Sverige under 2018 av tidigare inbetalda avgifter om sammanlagt 3 700 miljoner kronor, vilket innebar att utfallet för 2018 blev lägre än förväntat. EU återbetalade även avgifter under 2019, men inte lika mycket (1 500 miljoner kronor). Återbetalningarna har alltså påverkat jämförelsen mellan åren med knappt 2 200 miljoner kronor. Den återstående skillnaden beror främst på att tullavgiften blev högre än 2018.

Betalningarna från EU ökade med 190 miljoner kronor 2019 jämfört med 2018. De medel som Sverige får som återflöde från EU-budgeten kommer huvudsakligen från EGFJ och Ejflu. Inkomsterna från EU-budgeten uppgick 2019 till 12 557 miljoner kronor. Det finns också bidrag från EU-budgeten, exempelvis från ramprogrammet för forskning, som inte redovisas i statens budget utan endast i resultaträkningen. Under 2019 tog statliga myndigheter, inklusive universitet och högskolor, emot 2 293 miljoner kronor i bidrag från EU-budgeten som enbart redovisas som intäkter av bidrag i resultaträkningen och som därmed inte framgår av redovisningen i statens budget.

Riksrevisionens redogörelse för granskning av Årsredovisning för staten 2019

Redogörelsen

Riksrevisionen ska enligt lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. granska årsredovisningen för staten. Granskningen ska utföras i enlighet

med god revisionsned och ha till syfte att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande.

Granskningen ska efter varje räkenskapsår avslutas med en revisionsberättelse. Revisionsberättelsen över årsredovisningen för staten ska lämnas till regeringen och riksdagen senast en månad efter den dag då årsredovisningen lämnats till riksdagen. Riksrevisionen har lämnat redogörelse 2019/20:RR4 till riksdagen.

Revisionsberättelsen

Enligt Riksrevisionen har regeringen i alla väsentliga avseenden upprättat de finansiella delarna av årsredovisningen för staten 2019 i enlighet med 10 kap. 5–10 §§ budgetlagen. Vidare är det Riksrevisionens uppfattning att regeringen har lämnat information utöver de finansiella delarna i enlighet med 10 kap. 5–10 §§ budgetlagen som är förenlig med årsredovisningens finansiella delar. Riksrevisionen anser att de revisionsbevis man fått är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för Riksrevisionens uttalanden.

Av revisionsberättelsen framgår vidare att årsredovisningen upprättats enligt kraven i budgetlagen (2011:203). Det ger enligt Riksrevisionen regeringen en större frihet att bestämma vad som ska ingå i årsredovisningen och vilka redovisningsprinciper som ska tillämpas än andra ramverk, såsom förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Vilka redovisningsprinciper man valt framgår av kapitel 3 i skrivelsen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tagit del av årsredovisningen för staten 2019. Årsredovisningen är enligt utskottet ett viktigt komplement till budgetpropositionen eftersom den ger riksdagen möjlighet att följa upp och kontrollera de beslut som riksdagen fattat om statens budget.

Utskottet konstaterar att regeringen anger att årsredovisningen har upprättats i enlighet med bestämmelserna i budgetlagen och enligt god redovisningsned. Regeringen bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av det ekonomiska resultatet och ställningen samt förvaltningen av statens tillgångar.

Av Riksrevisionens redogörelse för granskningen av Årsredovisning för staten 2019 framgår inget ytterligare.

I årsredovisningen redovisar regeringen en bedömning av den svenska hanteringen av EU-medel samt innehållet i det nationella intygandet, som lämnas till kommissionen och till Europeiska revisionsrätten. Utskottet noterar att regeringen anger att sammanställningen av EU-räkenskaperna har upprättats enligt god revisionsned och i allt väsentligt är rättvisande. Utskottet noterar vidare att regeringen gör bedömningen att det fanns brister i den interna styrningen och kontrollen av vissa delar av EU-medelshanteringen under 2019. Liksom regeringen anser utskottet att det är av stor vikt att bristerna åtgärdas.

I Årsredovisning för staten 2019 redovisas resultatet av Riksrevisionens årliga revision av de statliga myndigheternas årsredovisningar samt en sammanställning av myndighetens granskningsrapporter från effektivitetsrevisionen. Utskottet noterar att Riksrevisionen lämnat revisionsberättelse med reservation för nio myndigheter.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse 2019/20:101 och Riksrevisionens redogörelse 2019/20:RR4 till handlingarna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelse 2019/20:101

Regeringens skrivelse 2019/20:101 Årsredovisning för staten 2019.

Redogörelse 2019/20:RR4

Redogörelse 2019/20:RR4 Riksrevisionens redogörelse för granskning av Årsredovisning för staten 2019.